

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER	7
2.3. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9

3. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 11

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	11
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	17
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	21
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	25

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüştürmüş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılabilecek öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır. Bunlar günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanmış; belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek olan eğitim sistemi yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler”; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ’de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanma-

sına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatan-daş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına ters-tir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalış-malarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözeten bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Mesleki müzik eğitiminin bir parçası olan çalgı eğitimi ve bunun bir parçası olan viyola eğitimi çalgıya özgü birim ve davranışları kazandırmayı amaçlar.

Viyola Dersi Öğretim Programı hazırlanırken viyola eğitiminin nitelikli olması, hedeflerin doğru belirlenmesi ve programın beklenen kazanımlara ulaşılacak şekilde hazırlanması düşünülmüştür. Viyola öğretiminde kullanılan çağdaş metotların takip edilmesi ve hazırlanmış olan öğretim programlarının eksiksiz uygulanması da eğitimin sonunda başarıya ulaşmanın başka bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu nedenle, mesleki müzik eğitimi içinde Viyola Dersi Öğretim Programı önem kazanmaktadır. Bu programda; öğrencilerin becerilerinin, bireysel farklılıklarının, çalışma disiplinlerinin ve kendilerine sunulan öğrenme yaşantılarının başarıda dikkate değer bir yere sahip olduğu görüşünden hareket edilmiştir.

Bu düşünceden hareketle Çalgı Eğitimi Viyola Dersi Öğretim Programı hazırlanırken 9 ve 10. sınıflarda viyola çalmadaki temel beceriler azami düzeyde tutulmuş, tonal ve makamsal müzikle ilgili teknik becerilerin kazanılması düşünülmüştür. 11 ve 12. sınıflarda ise ileri düzey teknik becerilerle birlikte tonal ve makamsal müzik daha geniş kapsamlı ele alınarak akademik alt yapının hazırlanması amaçlanmıştır.

2.1. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Çalışmalarında zamanı planlı ve verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları
- Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme ve yaratıcılık gücünü geliştirmeleri
- Müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanmaları
- Viyolanın tarihî süreçteki değişim ve gelişimini açıklamaları
- Viyolanın yapısal özelliklerini tanımaları
- Viyola çalmada temel davranış ve becerileri kavramaları ve uygulamaları
- Viyola edebiyatı ve dönemleri hakkında bilgi sahibi olmaları
- Viyolada teknik ve müzikal gelişimini sağlamada sorumluluk bilinci kazanmaları
- Türk ve dünya müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturmaları
- Kendini müzik yoluyla ifade edebilmeleri
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları
- Türk müziği eserlerini özelliklerine uygun seslendirmeleri
- Sahne ve performans becerisi kazanmaları
- Toplu çalışmalar aracılığı ile birlikte düşünme, birlikte hareket etme, sorumluluk bilinci kazanmaları
- Ulusal ve uluslararası müzik etkinlikleriyle toplumunun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak müzik kültürüne hizmet etmeleri

2.2. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Çalgı Eğitimi Viyola Dersi Öğretim Programı ile ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Sağ ve sol el koordinasyonu
- Temiz ses elde etme
- Çeşitli yay şekillerini uygulama
- Çeşitli yay tekniklerini uygulama
- Deşifre yapma
- Doğaçlama yapma
- İcra ve yorumlama

- Sahnede performans sergileme
- Tonalite ve modalite (makam) tanıma
- Transpoze (aktarım) çalma
- Müziksel işitme

2.3. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Çalgı Eğitimi Viyola Dersi Öğretim Programı'nda belirlenmiş kazanımların öngördüğü bir içerik sıralaması söz konusudur. Programda konular öncelikle basitten zora, genelden özele doğru sıralandığı için öğrenmeler birbiri üzerine sarmal öğrenme şeklinde pekişerek gerçekleşecektir. Bunların gerçekleşmesi sürecinde öğretmen; öğrencilerin bilgi, beceri, yetenek ve isteklerini göz önünde bulundurarak öğrencilere rehberlik yapmalıdır. Derslerde kazanımlar tek tek ele alınarak değerlendirilmeli, birbirini destekleyerek pekiştirilmelidir.
- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- Öğretmen, programın kazanımları ile örtüşen farklı eserleri öğrenciye verebilir. Bu durumda öğretmenin göz önünde bulundurması gereken en önemli hususlardan birisi eserin teknik düzey olarak öğrenciye uygunluğudur. Yanlış eser seçiminin öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkileyeceği unutulmamalıdır.
- Programdaki kazanımların sıralanışı, dersin işleniş sırası olarak düşünülmelidir. Dolayısıyla seçilen eserlerin de öğrenciden beklenen kazanımlara uygun olması, öğretici özellikler taşıması gerekmektedir.
- Etkili bir eğitim öğretim faaliyetinin olabilmesi için kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı materyallerden destek alınabilir. Öğretmen mümkün olduğunca teknolojinin de kullanılacağı ortamlar da oluşturmalıdır.
- Öğrencilerin sanat ve sanat eserlerini anlamalarına yardımcı olabilmek amacıyla önemli viyola solistlerinin yaşam öykülerini okumalarına ve günümüz viyola solistlerinin de konser ve masterclass (ustalık sınıfı) çalışmalarına katılmalarına fırsat tanınmalı ve öğrenciler bu konuda teşvik edilmelidir.
- Bir öğrencinin motivasyonundaki en önemli etkenlerden biri de öğretmenini çalarken izlemesidir. Öğretmenler derslerde çalgılarını aktif olarak kullanmalı, gerektiğinde öğretmen öğrenci eşlikli çalışmalar yapmalı ve bunun önemini öğrencilere aktarmalıdır. Bu sayede öğrenciler çalgının gerektirdiği teknik becerileri görerek ve yaparak öğrenecek, gelecek yıllar içerisinde karşılaşacağı oda müziği ve orkestra derslerinde çalgısını daha bilinçli kullanabilecektir.
- Öğretmenler; öğrencilerinin ilgi, istek ve yeteneklerini göz ardı etmeden öğrencileri ile karşılıklı iletişim hâlinde onların gelişimlerini ve güdülerini en üst düzeyde tutacak şekilde planlamalar yapmalıdır.
- Programın uygulanması aşamasında öğretmen; öğrencisinin öğrenmekte olduğu etüt veya eserler kadar onun karakterine, hazır bulunuşluk düzeyine ve psikolojisine de önem vermelidir. Öğrenciye başarı duygusunu kazandırmak ön planda olmalıdır.
- Öğretmenler, derslerinde basit ezgiler kullanarak öğrencilerine doğaçlama yapma becerisini kazandırmaya daha fazla yer verebilir.
- Öğretmenler; eğitim öğretim yılı içerisinde öğrenciler ile birlikte mini dinletiler, konserler düzenlemeli ve öğrencinin topluluk önünde çalmada yaşadığı psikolojik durumları da (heyecan, kaygı, sahne korkusu vs.) değerlendirmeye katmalıdır. Öğrencilerin seviyesi ne olursa olsun solo, düo ve oda müziği konserleri vermesi, öğrencinin güven duygusunu kazanabilmesi sağlanmalıdır.
- Programda yer alan değerlerin yeri geldiğinde etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
VİYOLANIN TEMELLERİ	2	4	3
VİYOLA ÇALMADA TEMEL UNSURLAR I	20	12	8
VİYOLA ÇALMADA KONUMLAR I	5	24	17
YAY TEKNİKLERİ I	6	24	17
DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCIK I	45	42	29
GELİŞTİRME VE SERGİLEME I	3	38	26
TOPLAM	81	144	100

10. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
VİYOLA ÇALMADA TEMEL UNSURLAR II	12	15	21
YAY TEKNİKLERİ II	9	5	7
DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCIK II	30	22	31
VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER I	3	9	12
GELİŞTİRME VE SERGİLEME II	6	21	29
TOPLAM	60	72	100

11. SINIF

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
SESLENDİRME VE YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI I	9	20	14
VİYOLA ÇALMADA KONUMLAR II	8	20	14
DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCIK III	35	40	28
VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER II VE FORMLAR	8	18	12
GELİŞTİRME VE SERGİLEME III	14	46	32
TOPLAM	74	144	100

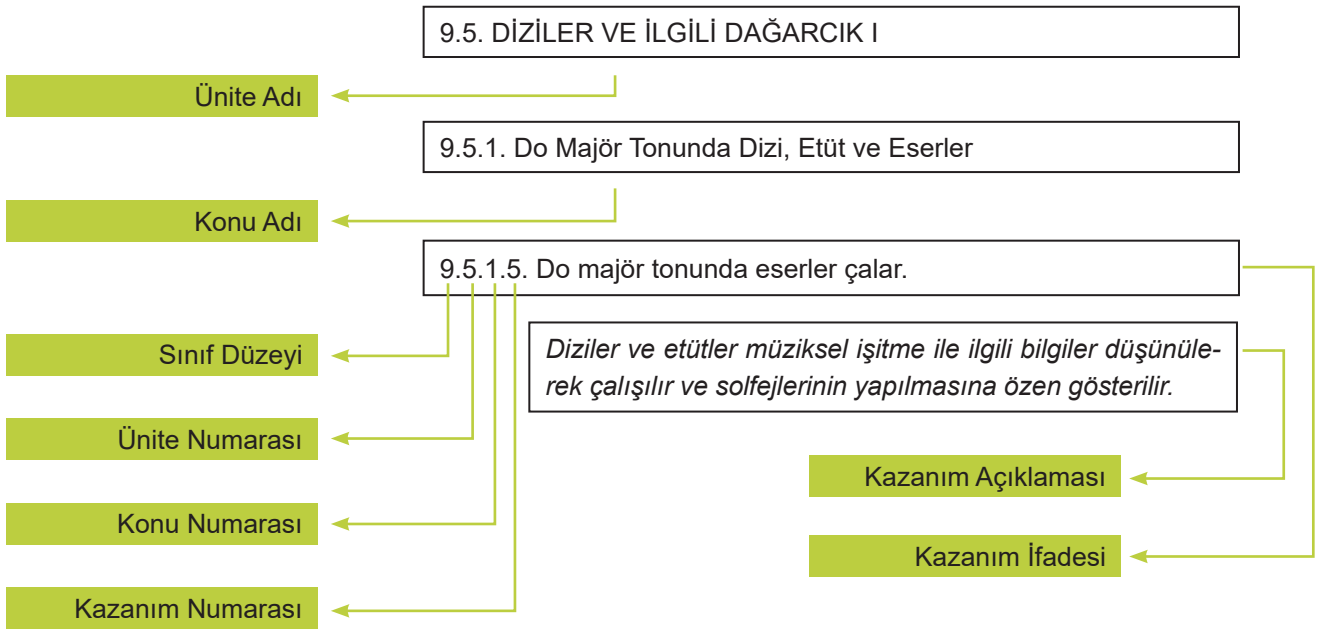
12. SINIF

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
SESLENDİRME VE YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI II	6	10	7
VİYOLA ÇALMADA KONUMLAR III	8	20	14
YAY TEKNİKLERİ III	3	12	8
DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCIK IV	35	40	28
VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER III	8	16	11
GELİŞTİRME VE SERGİLEME IV	13	46	32
TOPLAM	73	144	100

3. ÇALGI EĞİTİMİ VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program 9. sınıf düzeyinde 6, 10. sınıf düzeyinde 5, 11. sınıf düzeyinde 5, 12. sınıf düzeyinde 6 üniteden oluşmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, (sınırlamalar ve uyarılar) kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. VİYOLANIN TEMELLERİ

9.1.1. Viyolanın Tarihî Süreci

9.1.1.1. Viyolanın tarihî gelişimini açıklar.

9.1.2. Viyolanın Müzik Kültürümüzdeki Yeri

9.1.2.1. Viyolanın Türk müziğindeki tarihî sürecini açıklar.

9.2. VİYOLA ÇALMADA TEMEL UNSURLAR I

9.2.1. Viyola ve Yayın Özellikleri

9.2.1.1. Viyolanın yapısal özelliklerini açıklar.

Viyolada akort düzeni vurgulanır.

9.2.1.2. Yayın yapısal özelliklerini açıklar.

9.2.1.3. Viyola ve yayın bakımına özen gösterir.

9.2.1.4. İnsanın fiziki yapısına uygun viyola ve yay seçmenin önemini açıklar.

9.2.2. Viyola Çalmada Temel Davranışlar/Hazır Bulunuşluk

9.2.2.1. Viyolayı doğru teknikle tutmanın önemini açıklar.

9.2.2.2. Viyolada doğru tutuş tekniğini gösterir.

9.2.2.3. Yayın doğru teknikle tutmanın önemini açıklar.

9.2.2.4. Yayda doğru tutuş tekniğini gösterir.

Hatalı tutuşların yol açabileceği olumsuzluklar vurgulanır.

9.2.3. Viyola Çalmada Sağ ve Sol Elin Konumu

9.2.3.1. Viyola çalmada sol elin tuşe üzerindeki konumunu açıklar.

9.2.3.2. Sağ elin yaydaki konumunu açıklar.

9.2.3.3. Yayın teller üzerindeki konumunun önemini açıklar.

9.2.3.4. Viyola çalmada sağ ve sol elin eş güdümünü uygular.

9.2.4. Viyolada Ses Üretimi

9.2.4.1. Teller üzerinde yayı düzgün kullanarak çekme ve itme hareketlerini yapar.

9.2.4.2. Yayın teller üzerinde belirli sürelerde kullanarak çekme ve itme hareketlerini yapar.

9.2.4.3. Yayın teller üzerinde çift tel kullanarak çekme ve itme hareketlerini yapar.

9.2.4.4. Yaya teller üzerinde eşit baskılı hareket uygular.

9.2.5. Viyolada Yayın Bölümleri ve Şekilleri

- 9.2.5.1. Yayın farklı bölümlerini tanır.
- 9.2.5.2. Yayın bütünü kullanır.
- 9.2.5.3. Yayın farklı bölümlerinde çalar.
- 9.2.5.4. Viyolada yayın her bölümünde nitelikli ses üretir.

9.3. VİYOLA ÇALMADA KONUMLAR I**9.3.1. Viyolada I. Konum**

- 9.3.1.1. Viyolada konum kavramını açıklar.
- 9.3.1.2. Viyolada I. konum kavramını açıklar.
- 9.3.1.3. Viyolada I. konumda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.
I. konumda ilk çalışmalar sırasıyla re, sol, la ve do tellerini kapsar.
- 9.3.1.4. I. konumda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular.
- 9.3.1.5. I. konumda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular.

9.4. YAY TEKNİKLERİ I**9.4.1. Detaşe (Ayrı) Çalma Tekniği**

- 9.4.1.1. Detaşe çalma tekniğini açıklar.
- 9.4.1.2. Detaşe çalma tekniğini etütlerde uygular.
- 9.4.1.3. Detaşe çalma tekniğini eserlerde uygular.
Teknik ve müzikal gelişimin sağlanmasında sorumluluk bilincinin önemi vurgulanır.

9.4.2. Legato (Bağlı) Çalma Tekniği

- 9.4.2.1. Legato çalma tekniğini açıklar.
- 9.4.2.2. Legato çalma tekniğini etütlerde uygular.
- 9.4.2.3. Legato çalma tekniğini eserlerde uygular.

9.5. DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCIK I**9.5.1. Do Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler**

- 9.5.1.1. Do majör dizisini açıklar.
- 9.5.1.2. Do majör dizisini çalar.
- 9.5.1.3. Do majör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.
- 9.5.1.4. Do majör tonunda etütler çalar.
- 9.5.1.5. Do majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerinin yapılmasına özen gösterilir.

9.5.2. La Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 9.5.2.1. La minör dizisini açıklar.
- 9.5.2.2. La minör dizisini çalar.

9.5.2.3. La minör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.2.4. La minör tonunda etütler çalar.

9.5.2.5. La minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerinin yapılmasına özen gösterilir.

9.5.3. Sol Majör Dizisi Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.5.3.1. Sol majör dizisini açıklar.

9.5.3.2. Sol majör dizisini çalar.

9.5.3.3. Sol majör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.3.4. Sol majör tonunda etütler çalar.

9.5.3.5. Sol majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerinin yapılmasına özen gösterilir.

9.5.4. Mi Minör Dizisi Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.5.4.1. Mi minör dizisini açıklar.

9.5.4.2. Mi minör dizisini çalar.

9.5.4.3. Mi minör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.4.4. Mi minör tonunda etütler çalar.

9.5.4.5. Mi minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerinin yapılmasına özen gösterilir.

9.5.5. Fa Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.5.5.1. Fa majör dizisini açıklar.

9.5.5.2. Fa majör tonunda dizi çalar.

9.5.5.3. Fa majör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.5.4. Fa majör tonunda etütler çalar.

9.5.5.5. Fa majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerinin yapılmasına özen gösterilir.

9.5.6. Re Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.5.6.1. Re minör dizisini açıklar.

9.5.6.2. Re minör tonunda dizi çalar.

9.5.6.3. Re minör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.6.4. Re minör tonunda etütler çalar.

9.5.6.5. Re minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerinin yapılmasına özen gösterilir.

9.5.7. Çârgâh Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

9.5.7.1. Çârgâh makamı dizisini açıklar.

9.5.7.2. Çârgâh makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

9.5.7.3. Çârgâh makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.7.4. Çârgâh makamında etütler çalar.

9.5.7.5. Çârgâh makamında eserler çalar.

a) Çârgâh makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

9.5.8. Rast Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

9.5.8.1. Rast makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

9.5.8.2. Rast makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

9.5.8.3. Rast makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.8.4. Rast makamında etütler çalar.

9.5.8.5. Rast makamında eserler çalar.

a) Rast makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

9.5.9. Kürdî Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

9.5.9.1. Kürdî makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

9.5.9.2. Kürdî makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

9.5.9.3. Kürdî makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

9.5.9.4. Kürdî makamında etütler çalar.

9.5.9.5. Kürdî makamında eserler çalar.

a) Kürdî makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

9.6. GELİŞTİRME VE SERGİLEME I

9.6.1. I. Konumda Tonal ve Makamsal Uygulama Dağarcığı

9.6.1.1. I. konumda tonal eserler çalar.

9.6.1.2. I. konumda makamsal eserler çalar.

9.6.1.3. I. konumda popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Tonal, makamsal ve popüler eserlerden dağarcık oluşturmanın ve sergilemenin önemi vurgulanır.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. VİYOLA ÇALMADA TEMEL UNSURLAR II

10.1.1. Viyolada Çift Ses Çalma

10.1.1.1. Çok seslendirmede çift seslilik kavramını açıklar.

Çift ses çalışmalarının çalgı hâkimiyetini, entonasyonu ve müziksel işitme becerisini geliştirdiği anlatılır.

10.1.1.2. Çift sesli etütler çalar.

10.1.1.3. Çift sesli eserler çalar.

10.1.2. Viyola Çalmada Hız Terimleri

10.1.2.1. Müzikte hız basamaklarını açıklar.

Eser ve etüt seslendirmede hız değişimlerinin önemi vurgulanır.

10.1.2.2. Etüt çalarken hız terimlerini uygular.

10.1.2.3. Eser çalarken hız terimlerini uygular.

10.1.3. Viyola Çalmada Nüans Terimleri

10.1.3.1. Müzikte nüans terimlerini açıklar.

Nüans terimlerinin uygulanmasının müzikalite için çok önemli olduğu vurgulanır.

10.1.3.2. Etüt çalarken nüans terimlerini uygular.

10.1.3.3. Eser çalarken nüans terimlerini uygular.

10.1.4. Viyola Çalmada Anlatım Terimleri

10.1.4.1. Müzikte anlatım terimlerini açıklar.

Eser ve etüt seslendirmede anlatım terimlerinin önemi vurgulanır.

10.1.4.2. Etüt çalarken anlatım terimlerini uygular.

10.1.4.3. Eser çalarken anlatım terimlerini uygular.

10.2. YAY TEKNİKLERİ II

10.2.1. Martele Çalma Tekniği

10.2.1.1. Martele çalma tekniğini açıklar.

10.2.1.2. Etütlerde martele çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.1.3. Eserlerde martele çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.2. Staccato Çalma Tekniği

10.2.2.1. Staccato çalma tekniğini açıklar.

10.2.2.2. Etütlerde staccato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.2.3. Eserlerde staccato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.3. Karma Yay Teknikleri

- 10.2.3.1. Öğrendiği tüm yay tekniklerini birbirleriyle ilişkilendirerek açıklar.
- 10.2.3.2. Etütlerde farklı yay tekniklerini uygular.
- 10.2.3.3. Eserlerde farklı yay tekniklerini uygular.

10.3. DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCIK II

10.3.1. Re Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 10.3.1.1. Re majör dizisini açıklar.
- 10.3.1.2. Re majör dizisini çalar.
- 10.3.1.3. Re majör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.
- 10.3.1.4. Re majör tonunda etütler çalar.
- 10.3.1.5. Re majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

10.3.2. Si Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 10.3.2.1. Si minör dizisini açıklar.
- 10.3.2.2. Si minör dizisini çalar.
- 10.3.2.3. Si minör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.
- 10.3.2.4. Si minör tonunda etütler çalar.
- 10.3.2.5. Si minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

10.3.3. Si Bemol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 10.3.3.1. Si bemol majör dizisini açıklar.
- 10.3.3.2. Si bemol majör dizisini çalar.
- 10.3.3.3. Si bemol majör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.
- 10.3.3.4. Si bemol majör tonunda etütler çalar.
- 10.3.3.5. Si bemol majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

10.3.4. Sol Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 10.3.4.1. Sol minör dizisini açıklar.
- 10.3.4.2. Sol minör dizisini çalar.
- 10.3.4.3. Sol minör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.
- 10.3.4.4. Sol minör tonunda etütler çalar.
- 10.3.4.5. Sol minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

10.3.5. Nihâvend Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

10.3.5.1. Nihâvend makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

10.3.5.2. Nihâvend makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

10.3.5.3. Nihâvend makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

10.3.5.4. Nihâvend makamında etütler çalar.

10.3.5.5. Nihâvend makamında eserler çalar.

a) *Nihâvend makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.*

b) *İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.*

10.3.6. Uşşak Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

10.3.6.1. Uşşak makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

10.3.6.2. Uşşak makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

10.3.6.3. Uşşak makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

10.3.6.4. Uşşak makamında etütler çalar.

10.3.6.5. Uşşak makamında eserler çalar.

a) *Uşşak makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.*

b) *İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.*

10.4. VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER I

10.4.1. Rönesans Dönemi ve Barok Dönem

10.4.1.1. Rönesans ve Barok dönemlerinin müziksel özelliklerini açıklar.

Rönesans ve Barok dönemleri viyolanın tarihi gelişimi ile ilişkilendirilerek açıklanır.

10.4.1.2. Rönesans ve Barok dönemlerinin stil özelliklerini açıklar.

10.4.1.3. Rönesans ve Barok dönemlerinin eserlerinden örnekler çalar.

10.5. GELİŞTİRME VE SERGİLEME II

10.5.1. Eşlikli Çalma

10.5.1.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini açıklar.

Eşlikli eser çalmanın viyola çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı vurgulanır.

10.5.1.2. Eşlikli eserler çalar.

Eşlikli çalışmalar viyola ve diğer çalgılar kullanılarak ikili gruplar şeklinde gerçekleştirilir.

10.5.1.3. Teknolojiyi kullanarak eşlik eden çalgının notasını yazar.

Yazdığı notayı dinleyerek ve birlikte çalarak kaydetmesi sağlanır.

10.5.2. I. Konumda Tonal, Makamsal ve Popüler Müzik Uygulama Dağarcığı

10.5.2.1. I. konumda tonal eserler çalar.

10.5.2.2. I. konumda makamsal eserler çalar.

10.5.2.3. I. konumda popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Tonal, makamsal ve popüler eserlerden dağarcık oluşturma ve sergilemenin önemi vurgulanır.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. SESLENDİRME VE YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI I

11.1.1. Süsleme Çeşitleri

11.1.1.1. Viyola müziğinde kullanılan temel süsleme çeşitlerini açıklar.

11.1.1.2. Temel süsleme çeşitlerini etütlerde uygular.

11.1.1.3. Temel süsleme çeşitlerini eserlerde uygular.

Appogiature, mordan, çarpma, trıl, grupetto süsleme çeşitlerinin eser ve etütler içerisinde uygulanması sağlanır.

11.1.2. Vibrato Tekniği

11.1.2.1. Vibrato çalma tekniğinin eser yorumlamadaki önemini açıklar.

11.1.2.2. Etütlerde vibrato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

11.1.2.3. Eserlerde vibrato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

11.1.3. Pizzicato Çalma Tekniği

11.1.3.1. Pizzicato çalma tekniğini açıklar.

11.1.3.2. Etütlerde pizzicato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

11.1.3.3. Eserlerde pizzicato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

11.2. VİYOLA ÇALMADA KONUMLAR II

11.2.1. Viyolada III. Konum

11.2.1.1. Viyolada III. konum kavramını açıklar.

11.2.1.2. Viyolada III. konumda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

III. konumda ilk çalışmalar sırasıyla re, sol, la ve do tellerini kapsar.

11.2.1.3. III. konumda kalarak diziler çalar.

11.2.1.4. III. konumda kalarak etütler çalar.

11.2.1.5. III. konumda kalarak eserler çalar.

11.2.1.6. I ve III. konumlar arası geçişli diziler çalar.

11.2.1.7. I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar.

11.2.1.8. I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar.

11.3. DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCİK III

11.3.1. La Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

11.3.1.1. La majör dizisini açıklar.

11.3.1.2. La majör dizisini çalar.

11.3.1.3. La majör dizisini çalarken farklı yay teknikleri uygular.

11.3.1.4. La majör tonunda etütler çalar.

11.3.1.5. La majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

11.3.2. Fa Diyez Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 11.3.2.1. Fa diyez minör dizisini açıklar.
- 11.3.2.2. Fa diyez minör dizisini çalar.
- 11.3.2.3. Fa diyez minör dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.
- 11.3.2.4. Fa diyez minör tonunda etütler çalar.
- 11.3.2.5. Fa diyez minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

11.3.3. Mi Bemol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 11.3.3.1. Mi bemol majör dizisini açıklar.
- 11.3.3.2. Mi bemol majör dizisini çalar.
- 11.3.3.3. Mi bemol majör dizisini çalarken farklı yay teknikleri uygular.
- 11.3.3.4. Mi bemol majör tonunda etütler çalar.
- 11.3.3.5. Mi bemol majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

11.3.4. Do Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 11.3.4.1. Do minör dizisini açıklar.
- 11.3.4.2. Do minör dizisini çalar.
- 11.3.4.3. Do minör dizisini çalarken farklı yay teknikleri uygular.
- 11.3.4.4. Do minör tonunda etütler çalar.
- 11.3.4.5. Do minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

11.3.5. Hicaz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

- 11.3.5.1. Hicaz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.
- 11.3.5.2. Hicaz makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımıyla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

- 11.3.5.3. Hicaz makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.
- 11.3.5.4. Hicaz makamında etütler çalar.
- 11.3.5.5. Hicaz makamında eserler çalar.

a) Hicaz makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

11.3.6. Nikriz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

11.3.6.1. Nikriz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

11.3.6.2. Nikriz makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

11.3.6.3. Nikriz dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

11.3.6.4. Nikriz makamında etütler çalar.

11.3.6.5. Nikriz makamında eserler çalar.

a) Nikriz makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

11.3.7. Karcığar Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

11.3.7.1. Karcığar makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

11.3.7.2. Karcığar makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

11.3.7.3. Karcığar makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

11.3.7.4. Karcığar makamında etütler çalar.

11.3.7.5. Karcığar makamında eserler çalar.

a) Karcığar makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

11.4. VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER II VE FORMLAR**11.4.1. Klasik Dönem**

11.4.1.1. Klasik Dönem'i açıklar.

11.4.1.2. Klasik Dönem bestecilerini tanıır.

11.4.1.3. Klasik Dönem eserlerinin stil özelliklerini açıklar.

11.4.1.4. Klasik Dönem eserlerinden örnekler çalar.

11.4.2. Viyola Müziğinde Sonat ve Konçerto Formu

11.4.2.1. Sonat formunun genel özelliklerini açıklar.

11.4.2.2. Konçerto formunun genel özelliklerini açıklar.

11.4.2.3. Sonat ya da sonatin biçiminde yazılmış bir eseri çalar.

11.4.2.4. Konçerto ya da konçertino biçiminde yazılmış bir eseri çalar.

11.5. GELİŞTİRME VE SERGİLEME III

11.5.1. Akor ve Çift Ses Çalma

11.5.1.1. Akor kavramını açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan akorun, viyola çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı izletilerek vurgulanır.

11.5.1.2. Etüt ve eserlerde üç sesli akor çalar.

11.5.1.3. Etüt ve eserlerde dört sesli akor çalar.

11.5.1.4. Boş tel kullanarak III. konumda çift ses çalar.

11.5.2. Eşlikli Çalma

11.5.2.1. Eşlikli eser çalmanın viyola çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısını açıklar.

11.5.2.2. Eşlikli I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar.

11.5.2.3. Eşlikli I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar.

Eşlikli çalışmalar viyola ve diğer çalgılar kullanılarak ikili gruplar şeklinde gerçekleştirilir.

11.5.2.4. Teknolojiyi kullanarak eşlik eden çalgının notasını nota yazım programı kullanarak yazar.

11.5.3. I ve III. Konumda Tonal-Makamsal ve Popüler Müzik Uygulama Dağarcığı

11.5.3.1. I ve III. konumda kalarak tonal eserler çalar.

11.5.3.2. I ve III. konumda geçişli tonal eserler çalar.

11.5.3.3. I ve III. konumda kalarak makamsal eserler çalar.

11.5.3.4. I ve III. konumda geçişli makamsal eserler çalar.

11.5.3.5. I ve III. konumda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

11.5.3.6. I ve III. konumda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Tonal, makamsal ve popüler eserlerden dağarcık oluşturulması ve sergilenmesinin önemi vurgulanır.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. SESLENDİRME VE YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI II

12.1.1. Flageolet Çalma Tekniği

- 12.1.1.1. Flageolet çalma tekniğini açıklar.
- 12.1.1.2. Etütlerde flageolet çalma tekniğinin özelliklerini uygular.
- 12.1.1.3. Eserlerde flageolet çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

12.1.2. Tonalite-Nitelikli Ses Üretme

- 12.1.2.1. Viyolada öğrendiği dizileri yayın farklı bölümlerinde nitelikli ses üreterek çalar.
- 12.1.2.2. Öğrendiği etütleri tonalite kurallarına uygun şekilde nitelikli ses üreterek çalar.
- 12.1.2.3. Öğrendiği eserleri tonalite kurallarına uygun şekilde nitelikli ses üreterek çalar.

12.2. VİYOLA ÇALMADA KONUMLAR III

12.2.1. Viyolada II. Konum

- 12.2.1.1. Viyolada II. konum kavramını açıklar.
- 12.2.1.2. Viyolada II. konumda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.
II. konumda ilk çalışmalar sırasıyla re, sol, la ve do tellerini kapsar.
- 12.2.1.3. II. konumda kalarak diziler çalar.
- 12.2.1.4. II. konumda kalarak etütler çalar.
- 12.2.1.5. II. konumda kalarak eserler çalar.

12.2.2. Karma Konumlar (I - II - III)

- 12.2.2.1. I, II ve III. konum geçişli diziler çalar.
- 12.2.2.2. I, II ve III. konum geçişli etütler çalar.
- 12.2.2.3. I, II ve III. konum geçişli eserler çalar.

12.3. YAY TEKNİKLERİ III

12.3.1. Viyolada Spiccato Çalma Tekniği

- 12.3.1.1. Spiccato yay tekniğini açıklar.
- 12.3.1.2. Etütleri spiccato tekniğine uygun olarak çalar.
- 12.3.1.3. Eser içerisinde spiccato tekniğini uygular.

12.4. DİZİLER VE İLGİLİ DAĞARCİK IV

12.4.1. Mi Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 12.4.1.1. Mi majör dizisini açıklar.
- 12.4.1.2. Mi majör dizisini I, II ve III. konumda kalarak değişik yay şekilleriyle çalar.
- 12.4.1.3. Mi majör dizisini I, II ve III. konumlar arası geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.
- 12.4.1.4. Mi majör tonunda etütler çalar.
- 12.4.1.5. Mi majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

12.4.2. Do Diyez Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

12.4.2.1. Do diyez minör dizisini açıklar.

12.4.2.2. Do diyez minör dizisini I, II ve III. konumda kalarak değişik yay şekilleriyle çalar.

12.4.2.3. Do diyez minör dizisini I, II ve III. konumlar arası geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.

12.4.2.4. Do diyez minör tonunda etütler çalar.

12.4.2.5. Do diyez minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

12.4.3. La Bemol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

12.4.3.1. La bemol majör dizisini açıklar.

12.4.3.2. La bemol majör dizisini I, II ve III. konumda kalarak değişik yay şekilleriyle çalar.

12.4.3.3. La bemol majör dizisini I, II ve III. konumlar arası geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.

12.4.3.4. La bemol majör tonunda etütler çalar.

12.4.3.5. La bemol majör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

12.4.4. Fa Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

12.4.4.1. Fa minör dizisini açıklar.

12.4.4.2. Fa minör dizisini I, II ve III. konumda kalarak değişik yay şekilleriyle çalar.

12.4.4.3. Fa minör dizisini I, II ve III. konumlar arası geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.

12.4.4.4. Fa minör tonunda etütler çalar.

12.4.4.5. Fa minör tonunda eserler çalar.

Diziler ve etütler müziksel işitme ile ilgili bilgiler düşünülerek çalışılır ve solfejlerin yapılmasına özen gösterilir.

12.4.5. Segâh Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

12.4.5.1. Segâh makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

12.4.5.2. Segâh makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

12.4.5.3. Segâh makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

12.4.5.4. Segâh makamında etütler çalar.

12.4.5.5. Segâh makamında eserler çalar.

a) Segâh makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

12.4.6. Hüzam Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

12.4.6.1. Hüzam makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

12.4.6.2. Hüzam makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

12.4.6.3. Hüzam makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

12.4.6.4. Hüzam makamında etütler çalar.

12.4.6.5. Hüzam makamında eserler çalar.

a) Hüzam makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

12.4.7. Sabâ Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

12.4.7.1. Sabâ makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.

12.4.7.2. Sabâ makamında dizi çalar.

Makamsal diziler geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılır ve eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilir.

12.4.7.3. Sabâ makamı dizisini çalarken farklı yay tekniklerini uygular.

12.4.7.4. Sabâ makamında etütler çalar.

12.4.7.5. Sabâ makamında eserler çalar.

a) Sabâ makamı ile ilgili çalışmalarda Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eser örneklerine yer verilir.

b) İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden”, “1 ses” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilir.

12.5. VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER III**12.5.1. Romantik ve Çağdaş Dönem**

12.5.1.1. Romantik Dönem'i açıklar.

12.5.1.2. Romantik Dönem bestecilerini tanır.

12.5.1.3. Romantik Dönem eserlerinin stil özelliklerini açıklar.

12.5.1.4. Romantik Dönem eserlerinden örnekler çalar.

12.5.1.5. Çağdaş Dönem'i açıklar.

12.5.1.6. Çağdaş Dönem bestecilerini tanır.

12.5.1.7. Çağdaş Dönem eserlerinin stil özelliklerini açıklar.

12.5.1.8. Çağdaş Dönem eserlerinden örnekler çalar.

12.6. GELİŞTİRME VE SERGİLEME IV**12.6.1. Çok Seslilik (Akor ve Çift Ses Çalma)**

12.6.1.1. Akor kavramını açıklar.

12.6.1.2. Etüt veya eserlerde üç sesli akor çalar.

12.6.1.3. Etüt veya eserlerde dört sesli akor çalar.

12.6.1.4. Boş tel kullanarak I, II, III. konumlarda çift ses çalar.

12.6.2. Eşlikli Çalma

12.6.2.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini açıklar.

12.6.2.2. Eşlikli etüt ve eserler çalar.

Eşlikli etüt ve eser çalarken öğrenilen tüm konumları kullanmanın önemi vurgulanır.

12.6.2.3. Teknolojiyi kullanarak eşlik eden çalgının notasını nota yazım programı kullanarak yazar.

12.6.3. I, II ve III. Konumda Tonal-Makamsal ve Popüler Müzik Uygulama Dağarcığı

12.6.3.1. I, II ve III. konumda kalarak tonal eserler çalar.

12.6.3.2. I, II ve III. konumda geçişli tonal eserler çalar.

12.6.3.3. I, II ve III. konumda kalarak makamsal eserler çalar.

12.6.3.4. I, II ve III. konumda geçişli makamsal eserler çalar.

12.6.3.5. I, II ve III. konumda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

12.6.3.6. I, II ve III. konumda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Tonal, makamsal ve popüler eserlerden dağarcık oluşturulması ve sergilenmesinin önemi vurgulanır.